

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות

ט.

עין משפט
גר מצוה

לד א מיי פ"א מהל'
שגגות פ"ד א ד:
לח ב מיי פ"ד מהלמט
ע"ז הלכה ב:

תוספות ישנים

באי נחלקו דמשמע קצין
בשאר מצות הוא דמיית.
וא"ת ולימא לימיי ככא או
אלו ליתיה חזקין וי"ל דלין
לנו לצבות מדמתו קרנן
חדש. וא"ת אי"כ למה לו
להחזיק דמקרא לימיי פ"ד
ט"ו וי"ל למפיק מלי נחלוק
אי לימיי קרנן דאיתיה
מקום אחר אין זה נחלוק
ואי מימיי קרנן דלימיי
בשום מקום אין לנו לצבות
מדמתו וי"ע:

מוסף רש"י

תורה אחת יהיה לכם
לעושה בשגגה והנפש
אשר תעשה ביד רמה.
בעבודת כוכבים משמע
קרבן. דמלא כפרי ר"ש
אומר בעבודת כוכבים
הנכבד מדרב שאלמי ר"ש
דבר ה' מה שזה על דבור
לראשון שנאמר לו אפי' ה'
לא יחזק ולא ייטה לך אלהים
אחרים על פני (הוריות טו).
הוקשה כל התורה
כולה לעבודת כוכבים.
קריננות של צבונת של כל
עצמות לשל ע"ז, מה ע"ז
קרנן שלה אינו כל אלא על
עצמה גמורה שמיני עול
ודונו כרת, דקמין ליה
הנפש אשר תעשה ביד
רמה ונכרתה. ח"ק כל
המורה אין נחלוק משמע
אלה על דבר ודונו כרת
(שבת סו). אשכחן יחיד
בשיא ומשייה. דכתיב
ואם נפש וכתבי תורה אחת
יהיה לכם והנפש אשר
תעשה ביד רמה יחיד
ועשה ונפש בכלל ולא
נפש אחת (הוריות טו).
וילמד עליון מתחתון.
דכתיב בפסוק למעלה וי
שגגו דהיינו כבוד וילמד
מתחתון מואם נפש, מה
למן דבר שמיני על ודונו
כרת ועל גבנותו משמע בין
בעבודת כוכבים בין בשאר
מצות, דגבי יחיד הוקשה
כל המורה כולה לעבודת
כוכבים, ח"ק כבוד אין חייבין
אלה בדבר שמיני על ודונו
כרת ועל גבנותו משמע בין
בעבודת כוכבים בין בשאר
מצות (שם). יכול נחלוק
בקרובותיהן. דלי היי
דחלוק כבוד מיחידים
קרבן כבוד בעבודת
כוכבים לא דמי לשום קרבן
נחלוק היי
קרבנותיהם לדהיי חלוק
דמריבין עששו שוגגין דעיר
הנדחת דלא להיי דמי
לשום לשום קרבן לא
לכבוד ולא ליחיד, תלמוד
לומר תורה אחת. דעיר
הנדחת שגגות כתיבין דמי
ומייתו על חד ועל שעייה
כבוד (שם). מאי לייתו.
אש"י עיר הנדחת כרס
דכתיב, ליתוהו פ"ד צבור
בשאר מצות הוא
דמייתו. ולא חלוק,
כמו דבעיני חלוק בין
אש"י עיר הנדחת לכבוד
גבי היינו קרבנו. ולא
היי חלוק (שם). אצטרך.
תורה אחת דמי"ד ותי' אי
גבי צריך. לחלוק בקרבן,
ואין לו תקנה. לעיר
הנדחת בשוגג דלי אשכח לחלוק, קמ"ל. תורה אחת, דמייתו
לחד שעייה כימד (שם).

מה דה"ל דבר שחייבין על ודונו ברת ושגגתו חטאת. אגב שטיפיה
נקט לישנא דמתני' דהוריות (דף טו). דלימיי לעיל דשגגתו
חטאת לא קיס ליה בלחות אשה אלא מהכא:
בעבודת כוכבים אתיא מעיני מעיני. לא מלינו למימר אתיא
מצות מצות דכל מצות דכתיב בעבודת
כוכבים אינטיך כדלדריש בספרי כל
מצות זו עבודת כוכבים שפוקה כנגד
כל המצות:

וי"ל דתחתון מעינין. וא"ת
מיפוק לי דכתיב התם כרת
בהדיא כדלדריש רבנן בסמוך וי"ל
דל"י ההוא כרת בצמצוק את השם
דהכי כתיב את ה' הוא מגדף
ונכרתה וצ"פ מי שיהיה טמא (פסחים
דף כג). א"ת ל"י לרבני מגדף היינו
מרבני את השם:

ורבנן האי ככרא מנא דהו. וא"ת
כולה מילתא מיפוק לי
מעליה דג"ש ניתנה לידרש לכל מילי
וי"ל דעליה דכתיב גבי אחות אשה
וגבי חטאת לא מופנה והואו לדיבוס
מופנה ור"ת אומר דאפילו מופנה
היא דלחות אשה כיון דהואו דחטאת
לאו מופנה שצניקין ליה לא מופנה מלך
אחד ודרשין ממופנה משני לדדן
כדלדרישן בהמפתח (מה דף כג):
מה עבודת כוכבים דבר
שחייבין על ודונו ברת. וא"ת ואימא
מה עבודת כוכבים שמיניבין על
ודונו שקילתו וי"ל דלא גמרינן אלא מה
דכתיב בהואו קרא ללא כתיב התם
אלא כרת דקסבר מגדף היינו עובד
עבודת כוכבים וי"ל לרבני דלא גמרי
מה עבודת כוכבים שיש זה לאו וכרת
ולא צעו לאו כיון דלא כתיב בהואו
פרשה מדע דצפרק בתרא דמכות (ד'
י: וס) ממעט פסח ומילה משום
דבעינן דומיא דעבודת כוכבים דלאמר
דחמנא ולא תעביד והיי קוס עשה
יניהו לאו ממעט להו משום דלית
צבו לאו כמו בעבודת כוכבים ומיהו
לרבי דנפקא ליה חטאת מעליה צבי
לאו וכרת כמו בלחות אשה וא"ת
שפיר דבעבודת (דף יג). דריש רבי
דצפורק עול ומפר ברית ומגלה פנים
אית צבו כרת ולא חשיב להו צבדי
שעה ושלא כריתות משום דלא
אשכחן צבו לאו:

ו רבנן. לית להו כרת צפורק עול
ומפר (י' ברית ומגלה פנים
אלא מוקמי ג' כריתות צעוד' כוכבים
צפורק פרק ארבע מיתות (סנהדרין ד'
סד) ע"כ גליון: **מאי** יייתו יייתו פר
כו'. קסבר דכיון שחלקם מכל חייבי
מיתות צ"ד דממונן פלט חלקינן להו
מכל מתכפרים וקשיא דליתו ככא או
אילו ואפי' איכא שום מתכפר דמיית
מ"מ הוה ליה לאשכחי:
ו הררי איסור מצוה ואיסור קדושה
דפ"גי ר"ע ורבנן. צכל
דוכתי פשיטא ליה להש"ס דחייבי
לאוין לר"ע דלאמר אין קידושין
תופסין בחייבי לאוין לאו צבי
חילצה וייבוס יניהו כמו חייבי כריתות
הכא ובהערל (לקמן דף עט:) גבי
פלוע דכא וכרות שפכה וצפרק ד'
מיתות (סנהדרין דף ג:). ומימא
לר"י דלאמאי לא אמרינן גמי לר"ע
דליתי עשה וילדתי לא תעשה:
צבו

ולא בעבודת כוכבים. אין חייבין כבוד להציל פר לעולה ושעיר
לחטאת: אלא על דבר שחייבין על ודונו כרת ועל שגגתו חטאת.
כגון ויצו וקייטור ונסוך והשמחווה אבל מתכפר ונשק לא ויך
דרשא מעליה נפקא דמפרש ואזיל: **ונאמר** לטון עליה. בחייה שהוא
מופנה לדרשא: **לאשמת העם.** כלומר
אשמתו כאשמת צבור: **ונלא** בעבודת
כוכבים. קרבן עבודת כוכבים
צפרשת שלח לך וכי תשגו: **מעני**
מעני. מפר העלם דבר: **ואם** נפש
אחת. התם כתיב צפרשת שלח לך:
מעלין. מנכרז והתם (י) ילפינן להו
מפר העלם: **סורה אחת.** לענין קרבן
כתיב (ה) צפר עבודת כוכבים. תורה
כל המורה צמשמע הוקשה כל המורה
לענין קרבן לעבודת כוכבים: **מה**
עבודת כוכבים (ו) על דבר שזדונו
כרת ושגגתו חטאת. כדכתיב התם
הנפש אשר תעשה ביד רמה ונכרתה
אלמא כולה פרשתא דצבר שזדונו כרת
ושגגתו חטאת מיטעמי: **אשכחן יחיד**
ונשיא ומשיה. בזה היקשא לא משמע
אלא הני דכתיב והנפש אלו לצדן
במשמע שהי יחידין דהיי קרתי כתיבי
צפרשת ואם נפש אחת (ז) בעבודת
כוכבים: **אמר קרא.** גבי יחיד ונשיא
ומשיה: **ואם נפש.** וי"ו מוסף על
ענין לראשון: **וילמד** עליון **מתחתון.**
כבוד מיחידים: **ילף מעיני מעיני.**
שאר מצות מעבודת כוכבים:
מרויבוס. עיר הנדחת: **יכול** נחלק
קרבנותיהם. אם צעוד צבי עיר

אחת עבודת כוכבים צשוגג יח
חלוקים קרבנסם שלא יציא כל אחד
קרננו שעירה כחיד: **ס"ל כו'.** אין
חלוקים מתורת יחיד אלא רוב ישראל
או כולן דכתיב ואם מעיני העדה
(במדבר טו) אבל צבי עיר אחת יחידים
הס: **צבורה.** היינו העלם דבר
שהורו צ"ד שהעבודת כוכבים מותרת
ועשו כבוד על פיהם: **א"ג אפי'** לא
משכחת לה קרבן לחלק ימא לריכס
הני מרויבוס חילוק בין יחיד וליכא
הלכך אין להם כפרה קמ"ל: **אמו**
אנוסם אביו. שנשאה אחיו מאביו
אחרי כן ומת בלא בניס ונפלה לפני
צנה לדיבוס: **צפלוגתא דר'** יסודה
ורבנן. כדלדריש (דף ד') ורבי
יהודה אוסר צפלוגתא אביו ולר' יהודה
לא משכחת לה אם נופלת לפני צנה
ליבוס אלא לרבנן וצפלוגתא ולהכי לא
תנא לה צפלוגתא לא קא מיירי: **ופרי**
איסור מלוה ואיסור קדושה. לקמן
צפרק כ"ד כו' (דף כג) כל שאיסורה
צפורק ערוה לא חוללת ולא מתייבמת
איסור מלוה כגון שניות מד"ס
דמפרש לקמן צפ"צ (כא) או איסור
קדושה כגון שנפלה לפניו מנזרת או
נתינה שהיא בלא חוללת ולא
מתייבמת חוללת דלא אלים איסור לאו
בלא כרת לאפקועי ייבוס לגמרי ולא
מתייבמת דהא חסורה ל"י. ופליג ר"ע
דלאמר צ"י החולן (לקמן דף מט.) חייבי
לאוין חייבי כריתות דקתני אצוהו
ממזר כל שאר צפר שהוא בלא יצא
דיש ממזר מחייבי לאוין ולר"ע אלים
לאו למיפטרנה בולא כלום כערוה גמורי:
את הצרות. כרת ערוה מתייבמת:
רבי
בית הלל אינה משנה

(א) הוריות טו, (ב) וי"ל כו"ד
מילאס יו"ן חילתא בשגגה
דהוריות טו, (ג) הוריות ד'
ה, (ד) פסחים ה. קידושין
יד: צ"מ לה. שנועתי י.
וצמיח מת. חולין עמ.
כריתות כ"ג, (ה) שבת סח:
(הוריות טו), (ו) הוריות טו,
(ז) שם, (ח) ונכרת טו:
(ט) [מנחות פ:]:
(י) לקמן יג. ודף כו. עריות
פ"ד מ"א, (י) [בבב"ב לו]:
כ"ה י"א, (י) [במדבר טו],
(י) [פירות טו], (י) ויקרא
ד', (ט) [במדבר טו],
(ט) [שם], (ט) וי"ע ע"ן
ימא פ"ד טו, גליון, ח' ע"ן
מ"ה, טו.

תורה אור השלם

1. ונודעה החטאת אשר
קטאו עליה ויקריבו
הקהל פר בו קר
לחטאת ודביא את
לפני אהל מועד:
2. ואשה אל אחותה לא
תקח לצרר לגלות
ערוקה עליה בחייה.
3. אם הבחין הקשיח
קטאו לאשמת העם
והקריב על חטאתו אשר
קטא פר בו קר תמים
לפי חטאתו: ויקרא ד'
4. אשר נשיא קטאו
ועשה אחת מכל מצות
ה' אלקיה אשר לא
תעשינה בשגגה ואש"י
יקרא ד' כב
ואם נפש אחת חטאת
בשגגה משם הקרין
בעשהו אחת ממצות ה'
אשר לא תעשינה
ואש"י: ויקרא ד' כו
5. ואם כל עדת ישראל
ישגו ויעלם דבר מעיני
הקהל ועשו אחת מכל
מצות ה' אשר לא
תעשינה ואש"י:
6. ותיקא אם מעיני הקנה
נעשהו לשגגה ועשו כל
הקנה פר בו קר אחד
לעלה לר"ח נידוח ל"י
ומנחתו ונסבו במשפט
ושעיר עדים אחד
לחטת: במדבר טו יד
7. ואם נפש אחת חטאת
בשגגה ויהיה קדושה עו
שנתה לחטאת:
8. האורח בבני ישראל
ולגר הגר בתוכם תורה
אחת יהיה לכם לעשה
בשגגה: ודבש אשר
תעשה ביד רמה מן
האורח ומן הגר את ה'
הוא מגדף ונכרתה
הנפש ההוא מקרב
עמה: במדבר טו כט-ל